

Bogen bygger på Lars Rasborgs mangeårige erfaring i arbejdet med omsorgssvigtede børn, og overordnet er det med 3. udgave af bogen, som med tidligere versioner af samme titel tydeligt at mærke det store praksiskendskab gennem hele bogen. Bogen er på den måde særdeles praksisnær med relevante og genkendelige eksempler, som på bedste vis understøtter bogens teoretiske beskrivelser. Dette gør bogen læsværdig og tilgængelig for alle, idet den fremstår særdeles pædagogisk anvendelig.

Bogen indledes med del 1, hvor Lars Rasborg giver en introduktion og rammeforståelse til miljøterapi, som resten af bogen således bygger på. Fundamentet for miljøterapien er således at søge mening i barnets adfærd og via spejling tilføre mening til denne adfærd og herigennem hjælpe barnet til at udvikle følelser, tanker og understøtte oplevelser af kropsfornemmelser.

I bogens del 2 præsenterer teoretiske tilgange til at forstå omsorgssvigtede børns adfærd med en beskrivelse af bl.a. normaludviklingen, hvor de omsorgssvigtede børns udvikling således stagnerer, hvorved barnet fejludvikles. Denne del danner således grundlag for en den gennemgående forståelse af, at miljøterapien bygger på det lille barns normale udvikling. I denne del af bogen beskrives de traditionelle teoretiske tilgange af fx Winnicott, Ainsworth, Bowlby m.fl. i en lettilgængelig form. Til trods for at Lars Rasborg i bogens indledning beskriver, at han vil afstå sig fra at inddrage andre mulige synspunkter, kunne det dog være interessant, hvis kapitlet ligeledes indeholdte nogle af de nyere teoretiske tilgange, som begge virker oplagte ind i Lars Rasborgs tilgang til miljøterapien.

I del 3 præsenteres på en meget lettilgængelig og praksisnær måde forskellige pædagogiske tilgange til arbejdet med omsorgssvigtede børn, herunder de to centrale tilgange i bogen – spejling og jeg-støtte. I denne del af bogen er der i forhold til den tidligere version tilføjelser i form af kapitler om antisocial adfærd, magtanvendelse og livshistoriske samtaler, men også beskrivelser omkring indretning af institutionsmiljøer (herunder drøftelse omkring hjemlighed og indretning af hverdagen).

Bogens 4. del er ny i forhold til tidligere, hvor der Lars Rasborg kommer med refleksioner omkring psykiatriske diagnoser og psykoterapi i forbindelse med omsorgssvigtede børn.

Overordnet set præsenterer Lars Rasborg med den reviderede udgave af *Miljøterapi med børn og unge* en rigtig god grundbog, som alle, der beskæftiger sig med udsatte børn og unge, bør læse. Bogen giver gode og konkrete beskrivelser i forhold til, hvordan man møder og arbejder med de børn, som udfordrer voksne omkring dem. Det er efter min vurdering bogens allerstørste styrke. Dertil kommer en lettilgængelig teoretisk præsentation af området, som ligeledes vil være værdifuld for at kunne forstå den adfærd, omsorgssvigtede børn viser, og på det grundlag give mulighed for at handle relevant herpå. De nye tilføjelser omkring antisocial adfærd, magtanvendelse og livshistoriske samtaler, giver flere konkrete redskaber til at møde og arbejde med de almindelige daglige konflikter, temaer og dilemmaer, som opstår i miljøterapien.

I bogens del 4 er der nogle relevante diskussioner af og tilgange til diagnosticering, herunder hvordan der kan arbejdes hermed uden at omsorgssvigtet overses, men kapitlet indeholder også nogle generelle kritiske tilgange til bl.a. ICD-10 med forslag om forbedringer, som de fleste eksempelvis pædagoger sandsynligvis ikke vil finde den store interesse for i forhold til deres daglige pædagogiske praksis. Denne del af bogen er målrettet lidt vekslende til klinikere og praktikere med fare nogle steder undervejs for at miste sidstnævnte i ellers vigtige drøftelser.

Opsummerende er *Miljøterapi med udsatte børn og unge, 3. udgave* fortsat en rigtig god grundbog til alle, som arbejder med udsatte børn og unge. Bogen er som nævnt særdeles praksisnær og præsenterer lettilgængeligt både de teoretiske men fremfor alt praktiske tilgange til at arbejde med omsorgssvigtede børn. Den nye udgave er opdateret med bl.a. viden og refleksion omkring svære problematikker i dette arbejde som fx magtanvendelse og antisocialt adfærd, som på den måde gør, at den kommer omkring en bred del af det praktiske arbejde i med udsatte børn. Jeg håber derfor, at bogen også fremadrettet bliver læst af mange især nye praktikere indenfor området.

Af Jannie Bonde, aut. psykolog, ansat på dag- og familiebehandlingsinstitutionen Øster Uttrup-Godthåb Skole samt ekstern lektor på Aalborg Universitet, socialrådgiveruddannelsen